

Slobodan Bobo Slovinić

MIHAIL MILO PAVLOVIĆ, slike

novembar 2005.

Povodom pedesetogodišnjice umjetničkog stvaralaštva i sedamdeset godina života, Centar savremene umjetnosti Crne Gore, početkom novembra ove godine, priredio je u svojoj galeriji "Centar", jubilarnu izložbu slika renomiranog crnogorskog slikara Mihaila Mila Pavlovića. Pavlović je završio Školu za primijenjene umjetnosti (Dekoratívno slikarstvo) u Herceg Novom, Pedagošku akademiju (Likovna umjetnost) u Nikšiću, te Pedagoški fakultet (Likovne umjetnosti i likovni odgoj) u Rijeci, a diplomirao je na Zagrebačkom sveučilištu "Vladimir Bakarić". Specijalizovao je slikarstvo na Beaux-Arts u Parizu i na Umjetničkoj akademiji "Rijepin" u Sankt Petersburgu. Član je Udruženja likovnih umjetnika Crne Gore od 1957. Do sada je priredio četrdesetčetiri samostalne, a učestvovao je na preko tri stotine grupnih i kolektivnih izložbi u našoj zemlji i inostranstvu. Dobitnik je mnogih značajnih nagrada i priznanja. Jedan je od osnivača Salona "13 Novembar". Studijski je boravio u Grčkoj, Italiji, Rumuniji, SSSR-u, Holandiji, Francuskoj, Švajcarskoj, Egiptu, Indiji, Njemačkoj, SAD, Španiji, Kini, Kubi, Kanadi. Dugi niz godina bavio se pedagoškim radom i publicistikom. Član je Crnogorskog PEN Centra i Matice crnogorske. O njegovom dugogodišnjem stvaralačkom radu, pisali su mnogi poznati istoričari umjetnosti, likovni kritičari, publicisti i stvaraooci, čela mu se nalaze u mnogim muzejima, galerijama

i privatnim zbirkami, a stalno živi i stvara u Podgorici. Jubilarnu izložbu prati veoma sadržajan kolorni katalog sa uvodnim tekstom akademika Mladena Lompara.

U izuzetno atraktivnom i veoma dobro posjećenom izložbenom prostoru u centru grada, prezentirano je tridesetak akvarela i deset slika galerijskog formata, ostvarenih uljanom tehnikom na platnu. Od samog kreativnog početaka, Pavlović je duhovno i inspirativno duboko vezan za crnogorske živopisne i dramatične ambijentalne vrijednosti. U središtu njegovih interesovanja su toplo i prisno mediteransko priobalje, vedute starih primorskih aglomeracija, Bara, Ulcinja, Perasta, dragulji Gospa od Škrpjela, Sv Đorđe, rodno Cetinje, Lovćen, Štirovnik, masivi Durmitora, Komova i Prokletija, intimna mjesta sjeverne Crne Gore. Prisutni su visovi, uvale i dolovi, raznovrsno rastinje i bilje, kolibe i torovi, a takođe fortifikacioni i sakralni objekti Skadarskog jezera. Te odista bajkovite krajolike, Pavlović u magnovenju dugo vizuelizira, snažno se nadahnjuje, da bi ih potom sublimativno supstituisao akvarelskom tehnikom na papiru, ili uljem na platnu. Pavlović nikada u svojim djelima ne prenosi direktno optikalizovanu stvarnost, već oniričan i snažan emotivni doživljaj. Fluidno supstituisanoj atributivnoj horizontali, kontrapunktirana su nebeska prostranstva, kojima dominira dramatična vertikala nepredvidivih kosmičkih sila. Pavlović posebno insistira na specifičnoj atmosferi i produhovljenosti prizora, što upravo predstavlja supstencijalnu bit svih njegovih ostvarenja. Pavlović u pleneru pravi akvarelne bilješke, da bi potom u ateljeu, pažljivo supstituisao buduće eksplikate. Njegova kompoziciona rješenja su duboko prostudirana i istražena, gotovo po

pravilu, u donjoj manjoj zoni, fundiran je veoma transparentan realno—asocijativni motiv, a iz nebeske kalote, poput munje ili pijavice, usmjerava se prema liričnom horizontu, agresivno—metafizička energija. Pavlović je prevashodno opredijeljeni i vrsni akvarelista, a njeguje ga decenijama sa posebnim zanosom. Preko dobro nakvašenog papir koji je postavljen na glatku tablu, Pavlović shematski nanosi crtež čvrstim i rezistentnim stikom, a zatim likidnim flankira određene veće fleke, kako bi u toku rada sačuvao bjelinu papira, ili prethodno nanesen hromatski sloj. Pavlović slika sa veoma malo pigmenta i velikom količinom vode, krećući se od svijetlog ka tamnom. U toku rada, specijalnom špahtlom interveniše u zonama sa previše tečnosti, blokira i usmjerava koloritna prožimanja, istražuje likovne elemente, supstituiše hromatsku skalu.

Pavlovićev izražajno—tehnički vokabular je veoma razuđen, pored akvarela i ulja, on se bavi crtežom, pastelom, gvašem i temperom. Uz crnogorske ambijente, te pejzaže širom zemlje, gdje je boravio u likovnim kolonijama, veoma interesantnu cjelinu čine njegovi likovni zapisi sa brojnih putovanja, iz Lenjingrada, Pariza, te Indije, Kine i Kanade. Prezentirane uljane slike, takođe su realizovane "akvarelnim" principom, sa veoma malo hromatskog pigmenta i dosta terpentinsko—uljnog rastvarača. Kompoziciona rješenja su gotovo indentična, sve je supstituisano veoma transparentno i fluidno, sa posebno naglašenim, otvorenim i beskonačnim nebeskim prostranstvima. Ukupno Pavlovićevo likovno—kreativno stvaralaštvo, a osobito grandiozni akvarelski opseg, predstavlja bitan i nezaobilazni segment crnogorske savremene likovne umjetnosti.